

Tsili

Aharon Appelfeld

Va arribar la primavera i la Caterina es trobava millor. La Tsili li va col·locar el llit davant la porta d'entrada. Continuava amb els insults, però a la Tsili li parlava amb amabilitat.

—Per què no et rentes? Hi ha un mirall a casa, pentina't!

Fins i tot una vegada li va oferir una de les seves cremes.

—Una noia de la teva edat ja s'ha de perfumar el coll.

La Tsili treballava sense aturador d'un cap de dia a l'altre. Menjava tot el que li venia als dits, pa, llet i verdures de l'hort. No parava en tot el dia i quan arribava la nit, queia com un soc.

Els admiradors de la Caterina ja no venien i van començar a faltar els diners. Fins i tot el practicant que li havia arrencat dues dents no havia vingut a cobrar els honoraris. La Caterina s'estava a la porta, encorbada, amb la cara arrugada.

Un vespre va preguntar a la Tsili:

—Ja has anat al llit amb homes?

—No —va dir la Tsili, esglaiada.

—I no et ve de gust? Jo, a la teva edat —va dir la Caterina gairebé amb tendresa maternal— ja n'havia coneguts molts.

—I has tingut fills?

—Sí, n'he tingut, però els vaig donar quan encara mamaven.

La Tsili no va preguntar res més. La Caterina, enfurismada, feia cara de prunes agres. «No hauria d'haver fet preguntes», pensava. Arribava l'estiu i la Caterina remugava sense aturador. Parlava de la seva joventut, dels seus amants, de la ciutat, dels diners. Ara ja no alabava els seus amants jueus, també els insultava. Era una barreja d'il·lusions, desitjos i acusacions. De vegades s'aixecava i brandava un plat, posant-ho tot de cap per amunt. La Tsili procurava no bellugar-se gaire, tornava a tenir por.

—A la teva edat jo ja mantenien mon pare i ma mare!

—Què cal fer?

—Jo no ho vaig preguntar pas a mon pare. Vaig marxar a ciutat i des d'allà l'hi enviava diners. Vaig lliurar el meu cos als golafres.

La Tsili tenia mals pressentiments, però no sabia quins. Els bons moments els passava a les pastures. L'aire i la llum anaven esculpint el seu cos amb força i delicadesa. En fer-se fosc es treia la roba i es banyava al riu.

La Caterina li anava cada cop més al darrere:

—Cada vegada estàs més sana i a mi la malaltia se'm menja.

Anava geperuda i com que li faltaven les dents del davant, la cara semblava una ombra assolada.

Un vespre va venir un dels seus antics admiradors, un pagès de mitjana edat. La Caterina jeia al llit.

—Què tens? —va dir el pagès, desconcertat.

—Em cuido, no es pot cuidar una dona?

—Només he vingut a saludar-te —va dir reculant.

—Per què no fas un glop? —va insistir ella.

—Ja he begut prou.

—Només un glop!

—Gràcies, només et volia saludar.

De sobte es va incorporar rient i va dir:

—Per què no vas al llit amb aquesta noia? Està molt bé, és meva.

El pagès es va tombar poc a poc com una bèstia, amb un somriure desmanyotat.

—És menuda, però revinguda, em pots ben creure.

En aquell moment la Tsili era al recambró. En sentir aquelles paraules tan clares va tenir un calfred.

—Vine aquí —li va manar la Caterina— ensenya-li les cuixes.

La Tsili no es va bellugar.

—Arromanga't el vestit!

La Tsili es va arromangar el vestit.

—Ho veus, no t'he dit cap mentida.

El pagès va baixar els ulls per examinar les cames de la noia.

—Encara és petita.

—No siguis ximplet!

La Tsili estava dreta i, morta de por, s'arrapava al vestit arromangat.

—Tornaré diumenge —va dir el pagès.

—Ja té pits, no ho veus?

—Tornaré diumenge —va repetir el pagès.

—Ets ruc, qualsevol altre ho hauria passat bé amb ella.

—No em ve de gust. Tornaré diumenge.

Tanmateix es va aturar un moment per amidar la nena. Un moment va estar a punt d'arrossegar-la al recambró, però s'hi va repensar i va dir:

—Tornaré diumenge.

—Ruc —li va dir, com que aquell a qui s'ofereix una llepolia i la refusa. I a la noia li va dir:

—No et quedis palplantada com una soca. Aixeca't les faldilles!

Va mirar al pagès un moment amb els ulls encesos, va agafar un bol de fusta i li va llançar. Va tocar la Tsili que va fer un crit.

—No cridis, a la teva edat ja mantenia mon pare!

El pagès no va dubtar més, va girar cua i se'n va anar.

Ara la Caterina no se n'estava pas d'acusar i insultar, sobre tot no se sap perquè se les tenia amb la Maria. A la Tsili li feia por el ganivet esmolat que hi havia prop del llit. El ganivet va sortir disparat i va anar a parar a la porta. La Tsili es va salvar.

APPELFELD, Aharon. *Tsili*. Barcelona: Club Editor, 2013.

Translated by Eulàlia Sariola